Verslag Werksessie Regieteam Ondergrond

Overleg	Werksessie Regieteam Ondergrond
Datum, plaats	Woensdag 07 juli 2021, Pompstation Waternet Amstelveenseweg
Onderwerp	Bijpraten regieteam & creëren samenhang en overzicht in projecten, acties en ontwikkelingen rond de Amsterdamse ondergrond
Wie	- [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted] Onder leiding van: - [redacted]
Bijlage	Foto's van de sessie

Verloop sessie:

- Korte rondleiding terrein met lunch
- Voorstelronde
- Informatiedeling (3 presentaties)
- Samenhang creëren acties/ projecten/ thema's ondergrond
- Planning en afsluiting

Voorstelrondje (ruime introductie, goede kennismaking).

Aantal opmerkingen uit voorstelronde:

- Hoe past het werkplan ondergrond in andere werkplannen/ structuren? Als directeurenoverleg openbare ruimte
- Atelier x (COB) Bellamybuurt. https://www.cob.nl/wat-doet-het-cob/vakgebieden/ordening-en-waarde/ontwerpstudie-stad-x-ruimte
- Aansluiten data op werkprocessen, regie op informatieprocessen
- Scope BO nuts te smal
- Van producten naar aanjagen, exit strategie werkgroep

Presentatie 1: Inkijk werkplan ondergrond 5.1.2e

- Missie: bij elke ontwikkeling de ondergrond 3D meenemen
- Het werkplan bestaat uit 5 trajecten
    - Traject 1: Visie en strategie
        - In 2020: bijdrage aan BO Nuts door strategische verkenning ondergrond (kaarten gemaakt drukte/ complexiteit ondergrond etc., OVA2050).
        - Vooral focus op openbare ruimte maar moet ook naar privaat terrein worden gekeken worden.
        - In 2021: door middel van pilots uitzoeken welke regie instrumenten we kunnen gebruiken voor de ondergrond (Omgevingsprogramma, gebiedsplan etc.)
    - Traject 2: Onderzoek en kennis. Vooral over het datafundament ondergrond gehad.
        - In 2020: Onder andere de BRO- pilot (3D) gestart, ook een prijs mee gewonnen. De ondergrond in 3D verankeren is lastig te organiseren. VB: K&L worden vaak schematisch weergegeven maar niet de exacte ligging.
        - 2021: doorontwikkeling, inzicht geven van de risico's als de data niet op orde is. Nieuwe wereld 3D ordening ondergrond. Samenwerking met Amsterdam 3D.
        - Datafundament gaat meer over aansluiten op werkprocessen dan het maken van het 'plaatje'.
        - Ook juridisch is er nog veel uit te zoeken.
        - Naast het datafundament ondergrond zijn de andere projecten uit traject 2:
            - Toolbox (bundeling) K&L
            - Evaluatie ILT Zuidas
            - Beleidsopdracht bodemenergie / WKO
            - Geothermie
            - Juridisch eigenaarschap bodem / ondergrond
            - Kennisbank geëvalueerde projecten
            - Ondergrond binnen klimaatbestendige stad: Bodemdaling en robuust maaiveldniveau
            - Gezonde bodem
    - Traject 3: projecten
        - Integraal adviestraject
        - Koppelkansentraject
    - Traject 4: communicatie
        - Kalender communicatie is bijna klaar en ligt bij de Stuurgroep Ondergrond
    - Traject 5: organisatieontwikkeling
        - Implementatie Organisatie advies
        - Van Trio overleg naar Stuurgroep Ondergrond

Presentatie 2: Advies organisatie ondergrond Amsterdam ([redacted])

- [redacted] en [redacted] gaven wat achtergrondinformatie over het advies, hoe het tot stand is gekomen tot stand is gekomen en wat er nog mee moet/ gaat gebeuren. Het organisatieadvies is ontstaan uit traject 5 van het werkplan ondergrond en ligt inmiddels bij de Stuurgroep ondergrond.

- 5.1.2e is hiervoor aangesteld als implementatiemanager.
- Uit het stuk zijn 37 concrete acties gedistilleerd en (her)verdeeld over de verschillende directies en categorieën.
    - Versterken kennis en capaciteit is de hoofdzaak, erna organisatie
    - De Stuurgroep bestaat vooral teamleiders, maar moet ook hogerop landen.
    - Elk stuurgroep lid heeft al 2 acties gekregen
    - Aanjagen verantwoordelijkheid is nu van belang zodat we kunnen naar het borgen van de thema's in de lijn

Presentatie 3: Integrale gebiedsplan presentatie (5.1.2e

- De brug tussen de strategisch ambities en wat we presteren is kapot -> een tussenstap die hierbij kan helpen zijn integrale gebiedsplannen.
- Er zijn 2 vormen van sturing: privaat besturen (contractueel) & bestuursrechtelijk (WIOR, OW). Wordt vooral gestuurd privaat rechtelijke weg gestuurd want bestuursrecht wordt gezien als ingewikkeld en is vaak versnipperd.
- Plaberum en pbi, integraal ontwerp vaak beperkt tot maaiveld
- Er is veel gereedschap waar een integraal gebiedsplan in zou passen maar hoe gebruiken we het en wat draagt het bij?
- Actie: delen presentatie 5.1 2e over werkprocessen

Verkenning regieteam:
Waar staan we voor en waar werken we naartoe?

- Is de urgentie van het belang van de ondergrond voldoende duidelijk?
    - Dit moet meer onderschreven worden, wat is de financiële meerwaarde?
- Routekaart ondergrond: wat is er precies nodig en wat is de vertaling om de ondergrond in werkprocessen te krijgen, hoe en waar?
- Het proces: hoe kunnen we het proces netjes inrichten en hoe gebruiken?
- Naast expertise en specifieke kennis moeten we ook meer integrale producten ontwikkelen.
- Doel: elke ontwerper start met een 3D ontwerp.

Aan de slag:

Voordat er begonnen wordt met 'de puzzel' is er nog gevraagd of er blinden vlekken zijn die nog niet aan bod zijn gekomen, hierop werden benoemd:

- Cultuur en verandermanagement
- Spanning korte termijn bestuur-> langere termijn trajecten (vooral het hoe dan?)
- Scherper voor de uitvoerders krijgen wat de baten zijn (toegevoegde waarde)

De acties uit het werkplan ondergrond, het organisatieadvies, het datafundament ondergrond en overige zijn bij de sessies (her)ingedeeld *op geld, organisatie & capaciteit, proces, kennisuitwisseling en bestuur.* In 3 tallen werden er voor *proces*, *geld* en *bestuur* kaartjes verzameld met elk een project/ thema of opgaven. Deze werden gepresenteerd aan de hand van Doel, Urgentie, Risico, Aanpak en Wie.

1. [redacted], [redacted] & [redacted] -> proces

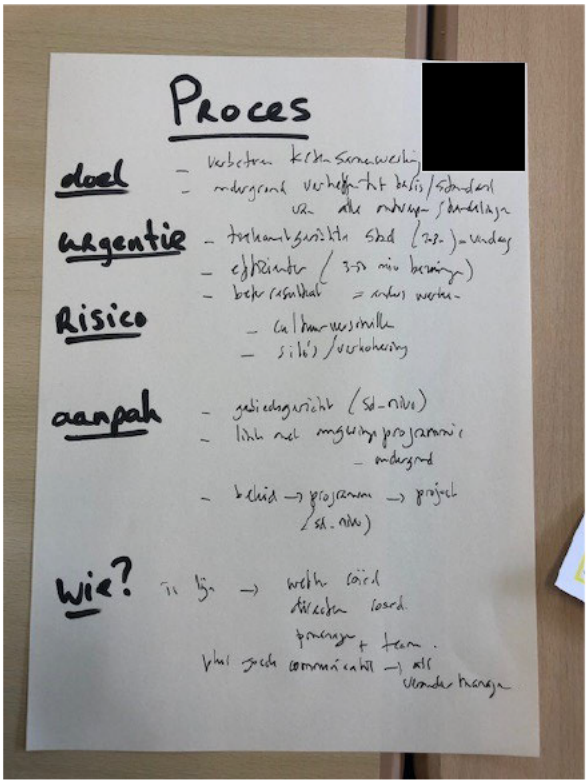

Doel

- Verbeteren ketensamenwerking-> over welke keten hebben we het dan?
- Ondergrond verheffen als basis voor alle handelingen

Urgentie

- Efficiënter
- Begint nu

Risico's

- Cultuurverschillen
- Silo's (verkokering)

Aanpak

- Meer gebiedsgericht te werken (stadsdeelniveau?)
- Link met omgevingsprogramma's?
- Communicatie gericht op cultuur/ veranderingsmanagement

Wie

- 1 wethouder, 1 directeur? In 1 lijn organiseren.

2. [redacted] J[redacted] &[redacted] -> **Geld**

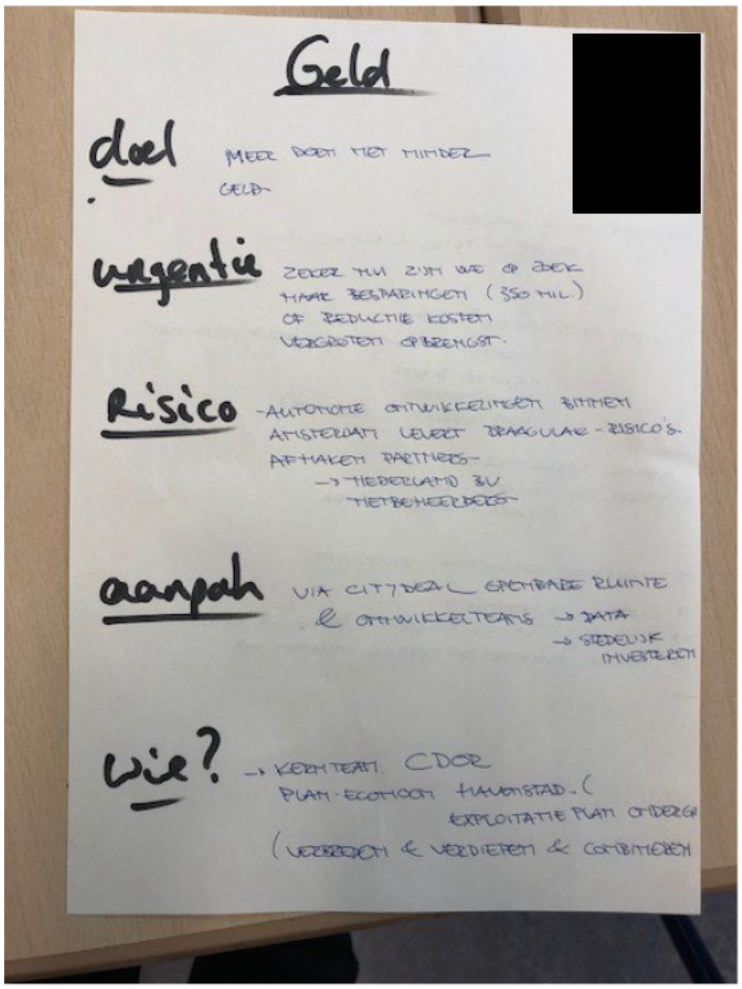

Doel:

- meer doen met minder

Urgentie:

- Met opkomende bezuinigingen moet er worden gezocht naar besparignen

Aanpak:

- Suggestie: pak er 1 op (grex) en kijk wat er mogelijk is
- Meer doen met minder geld van Amsterdam? Subsidiemogelijkheden onderzoeken
- Kansen zien in exploitatie combivoorzieningen

Risico's:

- Amsterdam doet vaak haar eigen ding, om een eigen route te kiezen kan kwetsbaar zijn
- Meer doen met de Citydeal openbare ruimte

Wie:

- beheer en ontwerp binnen Amsterdam verbinding maken (te veel persoons afhankelijk)

3. [redacted], [redacted], [redacted] -> **Bestuurlijk**

Constateringen vooraf/analyse:

- Moeilijke vraagstukken komen vaak niet bij het bestuur. De neiging bestaat om de bestuurders 'uit de wind' te houden;
- Brandbrieven kunnen helpen om bestuurlijke awareness en prioriteit te krijgen. Denk hierbij aan:
    - Congestievraagstuk Liander
    - Cybersecurity vraagstuk Waternet
    - Kademuren en bruggen: 5x ingestorte kademuur in 5 achtereenvolgende maanden
- Bestuurder is gevoelig voor maatschappelijk druk – interactie met Bewoners, Ondernemers en Bezoekers kan trigger zijn:
    - Plaatsing windmolens vanuit RES IJburg weer van de baan na protesten burgers
    - Plaatsing WOS-en…

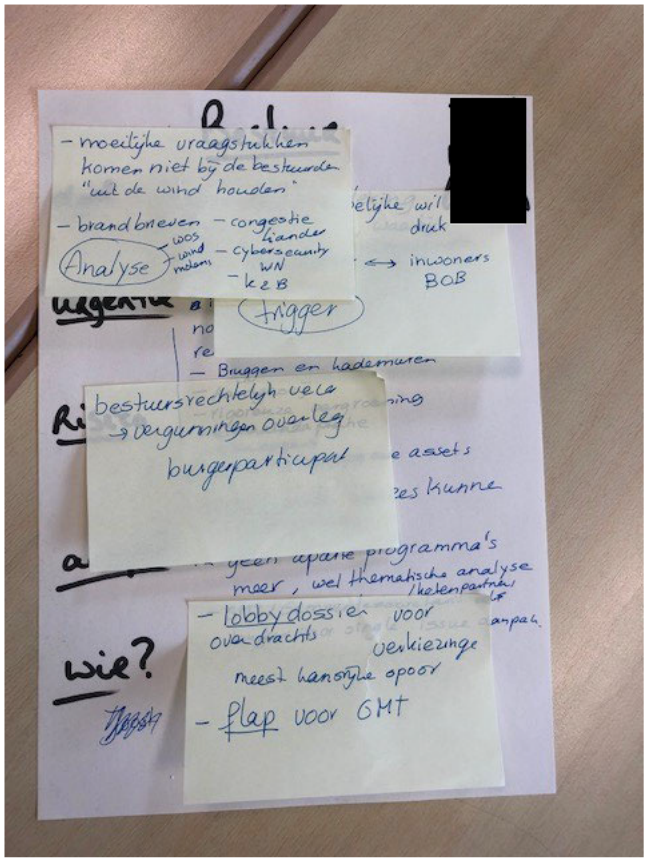

Doel:

- Betrekken bestuurders ondergrond vraagstukken door integrale agendering van onderwerpen, waarbij de beschikbare ruimte boven- en ondergronds randvoorwaardelijk is

Urgentie:

- Integrale manier van werken is nodig om ambities te kunnen realiseren (invulling van de #hoe dan vraag). Nu momentum via:
    - Vervangingsopgave assets
    - Bruggen en kademuren
    - Aardgasvrij
    - Rigoreuze vergroening (OVA2050)
    - Klimaatadaptaties
    - Bouwopgave

-

Risico's:

- Ongewenste keuzes kunnen gaan komen, omdat je geen speelruimte meer hebt…
- er is te weinig maatschappelijke druk (invloed van kiezers laag want je 'ziet' het niet)

Aanpak:

- Geen aparte programma's meer, wel thematische analyse per thema met ketenpartners als input
- GMT/gemeentesecretaris als buffer voor single issue aanpak: alles vanuit integraal perspectief met 3D-bril beschouwen
- opzetten participatie 'spel' om urgentie te doorleven?
- Richting gemeenteraadsverkiezingen: opstellen van een overdrachtsdossier, maar wat is het meest kansrijke spoor? (regieslots, bo nuts, energie?)
- Flap voor GMT: integraal perspectief

Wie:

- Sleutelrol ligt bij top ambtelijke organisatie

Afsluiting & Planning:

- 24 augustus volgende bijeenkomst regiegroep (iets langer) + OD & Stadsregie
  Locatie: Evt. rosarium Amstelpark (Dorée vragen)
- 9 september vervolg met de Stuurgroep Ondergrond
- In de tussentijd door met 'de puzzel':
  - Hebben we de hoofdlijn er goed uit gehaald?
  - Hoe richten we het regieteam in?
  - Verder met de ordening van plannen en acties-> (structuur werkplan 2022)

Bijlage 1: Overige Foto's van de sessie

